

Instrukce

Milí olympionici!

Než se pustíte do řešení samotných úloh, přečtěte si prosím pozorně následující instrukce.

Sešítek, který si právě čtete, obsahuje zadání šesti úloh školního kola ČLO. Až *k tomu dostanete pokyn*, smíte otočit stránku a pustit se do řešení. Svoje odpovědi pište prosím čitelně buď na papíry se zadáním nebo na další, volné papíry. Každý papír, který během školního kola použijete, nadepište svým jménem a číslem či názvem úlohy, ke které patří. Pokud se řešení úlohy rozkládá na více papírech, označte každý papír i pořadím v rámci celého řešení. Prosíme, nepoužívejte nikdy jeden papír na řešení více úloh. Až budete s řešením hotovi nebo až vyprší limit, všechny papíry prosím odevzdejte.

V řešení se nebojte napsat toho spíše více než méně; za informace navíc (byť chybné) body nestrháváme.

K vypracování řešení použijte psadlo, papír a veškeré svoje znalosti a schopnosti. Slovníky, taháky, elektronické pomůcky, jakožto i skupinová práce a opisování se zapovídají. Úlohy jsou navrženy tak, aby sice byly postavené na skutečném živém jazyku, ale abyste tento jazyk nebo jeho písmo (pravděpodobně) neznali. Pokud vám vskutku jsou jazyky nebo písma, které jsou předmětem úloh, cizí, to je dobře. Pokud některý z nich znáte, je to výhoda pro vás a v řešení se tím nemusíte skrývat. V každém případě u úloh, které si žádají uvést postup, uveďte, jak lze k řešení dospět i bez znalosti méně známých jazyků a písem (mezi něž počítáme všechny jazyky, na kterých jsou tyto úlohy postaveny, a čínské a arabské písmo).

Na řešení školního kola máte vyhrazených 90 minut. Přejeme vám bystrou mysl a hodně štěstí!

Organizační tým ČLO

Vojta Diatka, Hanka Gabrielová, Matěj Korvas, Jirka Kozlík, Adéla Limburská, Michala Lvová, Honza Mašek, Ivča Recmanová, Kristýna Tomšů

1 Hebrejská slovesa

(11 bodů)

Máme pro vás příklady několika hebrejských sloves a podstatných a přídavných jmen. Důkladně si je prohlédněte a zkuste pochopit vztahy mezi nimi a pravidelnosti v jejich tvoření.

gadol	– velký	mištacher	– zčernává
kachol	– modrý	mitgadel	– zvětšuje se
karov	– blízký	mitkachel	– zmodrává
katan	– malý	mitkarev	– přibližuje se
kotev	– píše	mitnašek	– líbá se
loveš	– nosí oblečení	mitrachec	– myje se
magdil	– zvětšuje	mitrachek	– vzdaluje se
makchil	– barví na modro	nešika	– polibek
maktiv	– diktuje	rachok	– daleký
malbiš	– obléká (někoho)	šachor	– černý
marchic	– omývá	šavur	– zlomený
marchik	– oddaluje	šikor	– opilý
mašchir	– očerňuje	zocher	– pamatuje si
mištaber	– rozlamuje se		

(V některých případech dochází z jistých pro nás nerelevantních důvodů ke střídání písmen ch-k, b-v, nenechte se tím zmást. Pro řešení můžete použít kteroukoli z variant.)

Úkol 1: Měly by vám vzniknout tři obecné skupiny: jedna smíchaná ze sloves, podstatných a přídavných jmen, které značí „základní“ význam, další dvě mají vůči základnímu významu význam specificky posunutý. Zkuste tyto dvě slovesné skupiny významově charakterizovat (tj. popište jejich vztah vůči základnímu významu).

Úkol 2: Na základě svých pozorování přeložte tato slova:

z češtiny do hebrejštiny:

opíjí se, zmenšuje, obléká se

z hebrejštiny do češtiny:

mitkatén, mazkir, makriv

A vězte, že pečlivost se vyplácí, i ve velmi pravidelném systému můžou být schované výjimky.

2 Arabština**(9 bodů)**

Přiřaď k českým větám (1–7) jejich arabské ekvivalenty (a–g).

1. Jak se máš?	(a) اسكن أمام المنطقة الجديدة.
2. Jím chléb se sýrem.	(b) اين جبن؟
3. Kde je sýr?	(c) كيف حالك؟
4. Seděli jsme pod oknem jednoho domu.	(d) هذا بيت قديم.
5. Žena sedí na židli.	(e) أكل خبز و جبن.
6. Toto je starý dům.	(f) تجلس امرأة في الكرسي.
7. Žiji před novou čtvrtí.	(g) جلسنا تحت شباك بيت.

3 Tádžičtina

(5 bodů)

Zde jsou tři tádžická slovní spojení a jejich překlady do češtiny.

дӯсти хуби ҷамсоия шумо — dobrý přítel tvého souseda
ҷамсоия дӯсти хуби шумо — soused tvého dobrého přítele
ҷамсоия хуби дӯсти шумо — dobrý soused tvého přítele

Úkol 1: Přiřaďte každé z tádžických slov k jejich českému překladu.

Úkol 2: Popište předpoklady, hypotézy nebo celý postup, jak jste k řešení dospěli.
(Očekáváme, že předpoklady/hypotézy jsou k řešení potřeba dva/dvě.)

4 Všechno tamilsky (12 bodů)

Níže je uvedeno několik frází z jihoindického jazyka tamilštiny. Fráze si pečlivě přečtěte a zkuste zjistit, co které slovo znamená a jak je postavené. Poté splňte tři úkoly.

kaṭaikal ellām	–	všechny obchody (nominativ)
maṇitarkal ellāraiṇum	–	všechny lidi (akuzativ)
paṭaṅkal ellāvarraṭum	–	se všemi lekcemi (sociativ)
naṇṇarkal ellārālum	–	prostřednictvím všech přátel (instrumentál)
ellā maṇitarkal	–	všichni lidé (nominativ)
ellā paṭaṅkaiṇum	–	všechny lekce (akuzativ)
naṇṇarkal ellārōṭum	–	se všemi přáteli (sociativ)
ellā kaṭaiṇkalyālum	–	všemi obchody (instrumentál)
kaṭaikal ellāvarraiṇum	–	všechny obchody (akuzativ)

Vysvětlivky

Nominativ: 1. pád

Akuzativ: 4. pád

Sociativ: pád vyjadřující to, že děj hlavního slovesa probíhá společně s jinou osobou, než je vyjádřena nominativem; v češtině tento pád nemáme

Instrumentál: 7. pád

Úkoly

Úkol 1: Přeložte do tamilštiny *oběma možnými způsoby*:

Všichni přátelé (nominativ)

Se všemi obchody (sociativ)

Úkol 2: Přeložte z tamilštiny a označte, o jaký pád se jedná:

ellā naṇṇarkaiṇum

paṭaṅkal ellāvarrālum

Úkol 3: Čím se řídí to, jestli v akuzativní frázi vyjadřující velké množství použijí slovo *ellāraiṇum*, nebo *ellāvarraiṇum*? U ostatních pádů to funguje stejně, akuzativ jsme vybrali jako příklad.

maṇitarkal ellāraiṇum – všechny lidi (akuzativ)

kaṭaikal ellāvarraiṇum – všechny obchody (akuzativ)

5 Čínské znaky

(7 bodů)

V následující tabulce je uvedeno několik čínských znaků, jejich fonetický přepis a překlad do češtiny.

汀	tīng	pobřeží	浯	wú	řeka Wu
咏	yǒng	zpívat	咀	jǔ	žvýkat
燂	tán	kouř	烘	hōng	grilovat
沮	jǔ	uplakaný	吵	chǎo	mluvit hlasitě
叮	dīng	kousnout	炷	zhù	knot
洪	hōng	potopa	浅	qiǎn	mělký
炒	chǎo	smažit	炊	chūi	vařit
晤	wú	číst nahlas	哄	hōng	smát se
注	zhù	nalít	吹	chūi	foukat

Úkoly

Úkol 1: Na základě informací z tabulky přiřadte k těmto znakům český překlad:

1. 泳 2. 浯 3. 叫

- a) křičet b) plavat c) zahrát

Úkol 2: Přiřadte ke znakům jejich fonetický přepis:

1. 汀 2. 烘 3. 吵 4. 沮 5. 吾

- a) dīng b) jù c) chǎo d) wú e) hōng

Úkol 3: Napište, jak jste význam čínských znaků analyzovali.

6 Rukama, nohama**(16 bodů)**

Téměř ve všech jazycích je způsob počítání založený na stejných principech. Rozluštěte, jak vypadají číslovky v jazyce kewa?

Data

hodnota	číslovka
5	kina kode
6	kina kode lapo
12	ki repo
14	ki repona kode lapo
19	ki malana kode repo

Úkoly

Úkol 1: Doplňte tabulku:

hodnota	číslovka
8	
15	
17	
	kina kode repo
	ki malana kode lapo
	ki lapona kode

Přitom popište úvahy, kterými jste k řešení dospěli, a jednotlivé principy, jakými se číslovky tvoří.

Úkol 2: *Ki* (resp. *kina*) a *kode* mají v jazyce kewa ještě jiný význam. Zkuste odhadnout jaký.